

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА безпеки життєдіяльності
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

» 28 лютого 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культура безпеки

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 263 «Цивільна безпека»

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Охорона праці

(назва освітньої програми)

освітній ступінь бакалавр

форма навчання денна

розробник Чернета Валерій Миколайович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Культура безпеки – це дисципліна яка вивчає характеристики, особливості діяльності організацій та поведінки окремих осіб, встановлює, що проблема безпеки має вищий пріоритет, якій приділяється увага, та визнається їх значущість.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			IV	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	30		30	
лекції	30		30	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	-		-	
Самостійна робота, у т.ч:	60		60	
підготовка до аудиторних занять	15		15	
підготовка до контрольних заходів	15		15	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: є забезпечення відповідно сучасним вимогам знання студентів про загальні та специфічні законодавчі норми щодо цивільної безпеки, небезпек і шкідливостей на виробництві та сформувані необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички їх використання для захисту населення, територій та робітників з охорони праці на виробництві.

Завдання дисципліни: вивчення законодавчих та нормативних аспектів проблем забезпечення цивільного захисту, здорових і безпечних умов праці, правового регулювання цивільного захисту та при проведенні робіт.

Пререквізити дисципліни. Для вивчення даної дисципліни треба вивчити наступні дисципліни «Історія та культура України», «Інформатика», «Інженерна та комп'ютерна графіка» і «Правові основи цивільної безпеки».

Постреквізити дисципліни. В подальшому необхідно вивчити наступні дисципліни «Безпека небезпечних технологій та виробництв», «Природні та техногенні загрози, оцінювання небезпек», «Управління цивільною безпекою», «Психологія праці та її безпека» і «Безпека експлуатації інженерних систем і комунікацій».

Компетентності.

Загальні компетентності:

ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК07. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК09. Здатність діяти на основі етичних та моральних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні.

(Згідно з освітньо-професійною програмою «Охорона праці» ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», розділ 9.3 СВО ПДАБА 263 б-2019).

Фахові компетентності:

ФК02. Здатність ідентифікувати небезпеки, оцінювати джерела й види небезпек, описувати їхню кваліфікацію.

ФК03. Здатність до аналізу й оцінювання потенційної небезпеки об'єктів, технологічних процесів та виробничого устаткування для людини й навколишнього середовища.

ФК06. Здатність оптимізувати методи й засоби забезпечення безпеки людини від впливу різних негативних чинників.

ФК13. Готовність до застосування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту людини від негативного впливу небезпечних чинників надзвичайної ситуації, дії небезпечних і шкідливих виробничих чинників.

ФК28. Здатність до застосування тенденцій розвитку техніки і технології захисту людини, матеріальних цінностей і довкілля від небезпек техногенного і природного характеру та обґрунтованого вибору засобів та систем захисту людини і довкілля від небезпек.

(Згідно з освітньо-професійною програмою «Охорона праці» ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», розділ 9.3 СВО ПДАБА 263 б-2019).

Заплановані результати навчання:

знати: РН04 - розробляти тексти та документи з питань професійної діяльності, спілкуватися українською професійною мовою; читати й розуміти фахову іншомовну літературу, використовуючи її у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички щодо організації культурного діалогу на рівні, необхідному для професійної діяльності.

вміти: РН24 - володіти культурою мислення, технологією освоєння соціального досвіду на рівні, необхідному для професійної діяльності.

(Згідно з освітньо-професійною програмою «Охорона праці» ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури», розділ 9.3 СВО ПДАБА 263 б-2019).

Методи навчання. Словесні (лекція, пояснення), наочні (ілюстрації, конспектування).

Форми навчання. Індивідуальні, групові, колективні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Культура безпеки					
1. Сучасні основи концепції культури безпеки.	6	2			4
2. Визначення і характеристика культури безпеки	6	2			4
3. Концепції культури безпеки в галузі ядерної безпеки.	6	2			4
4. Культура безпеки праці в будівництві як нова концепція.	6	2			4
5. Елементи процесу забезпечення безпеки на виробництві.	6	2			4
6. Управління безпекою на основі оцінок ризику	6	2			4
7. Формування культури безпеки фундаментальний принцип управління безпекою.	6	2			4
8. Функціональний стан будівельника у процесі праці.	6	2			4
9. Складові культури безпеки	6	2			4
10. Психологія безпеки	6	2			4
11. Оцінка культури безпеки.	6	2			4
12. Можливі способи виміру культури безпеки.	6	2			4
13. Розвиток культури безпеки.	6	2			4
14. Оцінка та самооцінка культури безпеки.	6	2			4
15. Проблеми та заходи запровадження культури безпеки в Україні.	6	2			4
Разом за змістовим модулем 1	90	30			60
Усього годин	90	30			60

6. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Сучасні основи концепції культури безпеки. Визначення і характеристика культури безпеки	2
3	Концепції культури безпеки в галузі ядерної безпеки.	2
4	Культура безпеки праці в будівництві як нова концепція.	2
5	Елементи процесу забезпечення безпеки на виробництві.	2
6	Управління безпекою на основі оцінок ризику	2
7	Формування культури безпеки - фундаментальний принцип управління безпекою.	2
8	Функціональний стан будівельника у процесі праці.	
9	Складові культури безпеки	2
10	Психологія безпеки.	2
11	Оцінка культури безпеки.	
12	Можливі способи виміру культури безпеки.	2
13	Розвиток культури безпеки.	2
14	Оцінка та самооцінка культури безпеки.	
15	Проблеми та заходи запровадження культури безпеки в Україні.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
	Практичні заняття навчальним планом не передбачені.	

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
	Лабораторні заняття навчальним планом не передбачені.	

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять.	8
2	Підготовка до контрольних заходів.	7
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях.	15
3.1	Додаткові описи культури безпеки. Деякі визначення з області безпеки.	3
3.2	Концепція компетенцій. Оцінка компетенції осіб складних систем безпеки відповідно до міжнародних стандартів. Заходи із запобігання помилок персоналу, які проводяться на АЕС України.	3
3.3	Прихильність культурі безпеки на індивідуальному рівні. Принцип STAR. Організаційні причини аварії.	3
3.4	Аналіз психологічних причин свідомих порушень правил безпечної роботи. Психологічний клімат.	3
3.5	Концепція системи багатокритеріального відбору та методика її використання при формуванні експертної групи. Проведення експертизи для початкової групи експертів.	3
3.6	Завдання виміру культури безпеки. Показники, параметри й індикатори культури безпеки.	3

3.7	Вимір культури безпеки на основі теорії соціального поля. Вимір культури безпеки на основі багатofакторного статистичного аналізу.	3
3.8	Характерні практичні підходи до вдосконалення культури безпеки Оцінка прогресу в розвитку культури безпеки. Оцінка ефективності управління безпекою.	3
3.9	Самооцінка культури безпеки.	3
3.10	Виявлення перших ознак зниження рівня культури безпеки. Роль наглядового органу в оцінці культури безпеки. Зміни основних індикаторів.	3
4	Підготовка до екзамену.	30
	Всього	60

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Усне та письмове опитування зі змістового модуля лекційного курсу.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка першого змістового модуля визначається, як сума балів за відвідування лекцій, самостійну та контрольну роботу і складання реферату з захистом його у формі доповіді з презентацією.

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Відвідування лекцій, бал	15
2	Самостійна робота, бал	10
2.	Контрольна робота	60
3.	Тематичний реферат-презентація	15
	Разом	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекціях, наявність конспекту відповідної лекції, активна участь в обговоренні та доповненні теми занять оцінюється в 1 бал. Разом 15 балів.

Самостійна робота

Оформлення конспекту лекцій по 10 темам, які не викладаються на лекціях і рекомендовані студентам до самостійного вивчення оцінюються в 1 бал. Разом 10 балів.

Контрольна робота

Контрольна робота, містить 2 запитання, на які студент зобов'язаний дати у письмовій формі відповіді, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 30.

Максимальна кількість балів за відповіді на запитання контрольної роботи – 60.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

25-30 балів – студент дав вичерпану відповідь на запитання, привів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них ґрунтовні пояснення.

18-24 балів – студент дав повну відповідь на запитання, привів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них.

10-17 балів – студент дав повну відповідь на запитання, але привів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

6-9 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді зроблено спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

3-5 балів – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

1-2 бали – студент дав не вірну відповідь на запитання.

Рішення про допуск студента до екзамену, який не з'явився на поточний контроль з поважних причин, приймається деканатом.

Екзамен

Максимальна оцінка за екзамен – 100 балів. Екзамен складається з трьох питань теоретичного курсу. Максимальна кількість балів за відповідь на перше і друге питання по 35 балів, за третє – 30 балів.

При відповіді на перше і друге питання екзамену нараховують наступну максимальну кількість балів:

- за повну відповідь – 30-35 балів;
- студент дав повну відповідь на запитання, привів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них – 25-29 балів;
- студент дав повну відповідь на запитання, але привів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них – 15-24 балів;
- студент дав невірну відповідь на запитання - 1 бал.

При відповіді на третє питання екзамену нараховують наступну максимальну кількість балів:

- за повну відповідь - 25-30 балів;
- студент дав повну відповідь на запитання, привів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатні пояснення до них - 15-24 балів;
- студент дав повну відповідь на запитання, але привів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них – 9-14 балів;
- студент дав невірну відповідь на запитання - 1 бал.

Тематичний реферат-презентація

В другій половині семестру студенту видається індивідуальна тема реферату, захист якого виконується у вигляді доповіді з презентацією.

Максимальна оцінка за виконаний реферат та ілюстрований доклад у вигляді презентації 15 балів.

Кількість балів за якість виконання цієї роботи встановлюється:

11-15 балів, повністю розкрита тема реферату, зміст доповіді логічно витриманий, розповідь чітка, оформлення тексту реферату і слайдів презентації відповідають стандартам і правилам;

6-10 балів, тема реферату розкрита в основних положеннях, доклад потребує доповнення, оформлення тексту та слайдів не повністю відповідає правилам та стандартам;

1-5 балів, тема реферату не розкрита, доклад містить розрізнені відомості, розповідь не впевнена, оформлення має значні порушення та потребує доробки.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична поточного контролю та екзамену.

Порядок зарахування пропущених занять: студент самостійно складає конспект пропущеної лекції, самостійної та практичної роботи, оформлює і захищає реферат з відповідної тематики, а також відповідає на контрольні питання за графіком консультацій викладача.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Підручник. «Культура безпеки в ядерній енергетиці». В.В Бегун. С.В. Широков. Київ 2012, 544стр.
2. «Культура Безопасности на ядерных объектах Украины» В.В Бегун, С.В. Бегун и другие. Киев 2009, 386стр.
- 3 Проблеми впровадження культури безпеки в Україні. Аналітична доповідь / Ю.М. Скалецький, Д.С. Бірюков, О.О. Мартюшева, Л.Д. Яценко.– Київ: НІСД, 2012.– 17 с.
4. Машин В.А. Современные основы концепции культуры безопасности.– М.: «РОСАТОМ», 2015. – 16 с.

Допоміжна

1. Машин В.А. Культура безопасности и система сбора, учета, классификации и анализа событий низкого уровня // Электрические станции.– 2012. – № 8.
2. МАГАТЭ. Основные практические вопросы укрепления культуры безопасности. Серия отчетов МКГЯБ, INSAG-15. МАГАТЭ, 2012.
3. Машин В.А. Система менеджмента безопасности: развитие и постоянное повышение культуры безопасности на предприятиях ядерного цикла. // Электрические станции.– 2014.– № 3

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Федина Е.В., Пушенко С.Л. Культура безопасности труда в строительстве как новая концепция. [Электронный ресурс] // «Инженерный вестник Дона», 2012 № 4, том 1. – Режим доступа: <http://www.ivdon.ru/magazine/archive/n4tly2012/1072> (доступ свободный).
2. http://www.energoatom.com.ua/ua/safety-15/safety_culture_programm-85 - Програма конкретних дій, спрямованих на становлення та розвиток культури безпеки в НАЕК «Енергоатом» на 2019-2020 роки.
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1316-2019-%D1%80> -Про затвердження плану основних заходів цивільного захисту на 2020 рік
4. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/2403> -Підручник “Культура безпеки в ядерній енергетиці” Бегун В.В. та інші.
5. <http://www.ivdon.ru/magazine/archive/n4tly2012/1072>. Федина Е.В., Пушенко С.Л. Анализ основных причин травматизма при эксплуатации башенных кранов. [Электронный ресурс] // «Инженерный вестник Дона», 2012 №4, том 1.

Розробник

_____ (підпис)

(В. М. Чернета)

Гарант освітньої програми

_____ (підпис)

(А. С. Беліков)

Силабус затверджено на засіданні кафедри БЖД
Протокол від «30» 09 2019 року № 5